

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 27 август 2021 г.
(OR. en)

6604/21

Междуетноститутуционално досие:
2018/0247 (COD)

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за
създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от ...

за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ
(ИПП III)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 212, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 110, 22.3.2019 г., стр. 156.

² ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 295.

³ Позиция на Европейския парламент от 27 март 2019 г. (ОВ С 108, 26.3.2021 г., стр. 409) и позиция на Съвета на първо четене от ... [(ОВ ...)] [(все още непубликувана в Официален вестник)]. Позиция на Европейския парламент от ... [(ОВ ...)] [(все още непубликувана в Официален вестник)].

като имат предвид, че:

- (1) Срокът на действие на Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹ изтече на 31 декември 2020 г. С цел да се запази ефективността на Съюза в областта на външната дейност, следва да бъде поддържана рамка за планиране и предоставяне на външна помощ за периода между 2021 г. и 2027 г.
- (2) Целта на инструмента за предприсъединителна помощ е да подготви бенефициерите за бъдещо членство в Съюза и да подпомогне процеса им на присъединяване. Поради това е от основно значение да има специален инструмент за предприсъединителна помощ за бенефициерите, изброени в приложение I, за периода 2021 г. — 2027 г. (ИПП III) в подкрепа на разширяването, и едновременно с това да се гарантира, че неговите цели и функциониране са съвместими с общите цели на външната дейност на Съюза, определени в член 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), включително зачитането на основните права и принципи, както и защитата и насърчаването на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, и ги допълват. Освен това този инструмент следва да допълва Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа (ИССРМС), създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета².

¹ Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II) (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 11).

² Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1).

- (3) Член 49 от ДЕС постановява, че всяка европейска държава, която съблюдава ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и спазването на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, и която се ангажира да насърчава тези ценности, може да кандидатства за членство в Съюза. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализъмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството на жените и мъжете.
- (4) Европейска държава, която е кандидатствала за присъединяване към Съюза, може да стане член на Съюза едва след като бъде потвърдено, че изцяло отговаря на критериите за присъединяване, определени на срещата на Европейския съвет през юни 1993 г. в Копенхаген (наричани по-нататък „критериите от Копенхаген“), и при условие че Съюзът разполага с необходимия капацитет за интегриране на новия член. Критериите от Копенхаген са свързани със стабилността на институциите, които гарантират демокрацията, правовата държава, правата на човека и зачитането и закрилата на малцинствата, с наличието на функционираща пазарна икономика, както и с капацитета за справяне с конкурентния натиск и пазарните сили в рамките на Съюза и способността за поемане не само на правата, но и на задълженията по Договорите, включително преследването на целите на политическия, икономическия и паричния съюз.

- (5) Политиката на разширяване на Съюза е стратегическа инвестиция в мира, сигурността, стабилността и просперитета в Европа и дава възможност на Съюза да бъде в по-добра позиция, за да посрещне глобалните предизвикателства. Освен това тя предоставя по-големи икономически и търговски възможности, които са от полза както за Съюза, така и за държавите, стремящи се към членство в него, като същевременно осигурява постепенна трансформация на бенефициерите. Перспективата за членство в Съюза има мощна преобразуваща сила, тъй като предполага извършването на положителни демократични, политически, икономически и социални промени.
- (6) Процесът на разширяване се основава на установени критерии и справедливи и строги условия. Всеки бенефициер се оценява според постигнатите от него резултати. Оценката на постигнатия напредък и идентифицирането на слабостите имат за цел да дадат стимули и насоки на изброените в приложение I бенефициери да продължат да провеждат необходимите мащабни реформи. За да се превърне перспективата за разширяване в реалност, неотклонното следване на подхода на поставяне на акцента върху основните елементи продължава да е от съществено значение. Подходът на поставяне на акцента върху основните елементи обвързва правовата държава и основните права с другите две ключови области на процеса на присъединяване: икономическото управление — по-силен акцент върху икономическото развитие и по-голямата конкурентоспособност — и укрепването на демократичните институции и реформата на публичната администрация. Всяка от трите ключови области е от решаващо значение за процесите на реформа в държавите бенефициери, изброени в приложение I, и е насочена към основните опасения на хората. Напредъкът по пътя към присъединяването зависи от зачитането от всеки кандидат на ценностите на Съюза, както и от способността му да предприеме и проведе необходимите реформи за привеждане на своята политическа, институционална, правна, административна и икономическа система в съответствие с правилата, стандартите, политиките и практиките на Съюза.

- (7) Добросъседските отношения и регионалното сътрудничество са основни елементи на процеса на разширяване и са от решаващо значение за сигурността и стабилността на Съюза като цяло. Окончателното, приобщаващо и обвързващо уреждане на двустранните спорове също е важно.
- (8) Възприемането на фундаменталните европейски ценности и ангажирането с тях е избор и е особено важно за всички партньори, които се стремят към членство в Съюза. В съответствие с това партньорите следва да поемат инициативата и да се ангажират изцяло с европейските ценности, както и с утвърждаването на световен ред, основан на правила и ценности, и с енергичното провеждане на необходимите реформи в интерес на своя народ. Това включва постепенно съгласуване с общата външна политика и политика на сигурност на Съюза, по-специално по въпроси, отнасящи се до значителни общи интереси, като например ограничителните мерки и борбата с дезинформацията и с други хибридни заплахи.
- (9) В своето съобщение от 6 февруари 2018 г., озаглавено „Надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент на ЕС за Западните Балкани“ Комисията подчерта твърдата, основана на заслуги перспектива за членство в Съюза за Западните Балкани. На 5 февруари 2020 г., в своето съобщение „Засилване на процеса на разширяване – надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ Комисията представи преразгледана методика за процеса на присъединяване, която беше одобрена от Съвета. Комисията представи и икономически и инвестиционен план за Западните Балкани за по-дългосрочното им възстановяване вследствие на кризата, предизвикана от COVID-19.

- (10) В Софийската декларация от 17 май 2018 г. и в Декларацията от Загреб от 6 май 2020 г. Съюзът и неговите държави членки потвърдиха категоричната си подкрепа за европейската перспектива на Западните Балкани, както и ангажимента си на всички равнища за подкрепа на политическата, икономическата и социалната трансформация на региона. В Декларацията от Загреб Съюзът и неговите държави членки изтъкнаха отново силната си солидарност с партньорите от Западните Балкани, по-специално в контекста на кризата, предизвикана от COVID-19.
- (11) Европейският съвет е дал статут на държави кандидатки на Република Албания, Исландия, Черна гора, Република Северна Македония, Република Сърбия и Република Турция. Той потвърди европейската перспектива на Западните Балкани въз основа на процеса на стабилизиране и асоцииране, който продължава да бъде общата рамка за отношенията със Западните Балкани. Без да се засягат позициите относно статута или евентуалните бъдещи решения на Европейския съвет или на Съвета, държавите, които се ползват от подобна европейска перспектива, но на които не е даден статут на държави кандидатки, може да се считат за потенциални държави кандидатки единствено за целите на настоящия регламент. През март 2015 г. правителството на Исландия поиска от Съюза вече да не разглежда Исландия като държава кандидатка, без обаче да оттегли официално кандидатурата на Исландия за членство.

- (12) Помощта следва също така да се предоставя в съответствие със споразуменията, сключени между Съюза и бенефициерите, изброени в приложение I. Помощта по настоящия регламент следва да бъде съсредоточена главно върху оказването на помощ на бенефициерите, изброени в приложение I, да укрепят демократичните институции и правовата държава, да реформират съдебната власт и публичната администрация, да зачитат основните права, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, и да насърчават равенството на половете, толерантността, социалното приобщаване и недискриминацията, включително във връзка с лицата в уязвимо положение, децата и хората с увреждания. Помощта следва да подкрепя също така развитието на социална пазарна икономика в съответствие с ключовите принципи и права, определени в Европейския стълб на социалните права, тържествено обявен и подписан на 17 ноември 2017 г. от Европейския парламент, Съвета и Комисията¹. Чрез помощта не следва да бъдат подкрепяни действия, които допринасят за каквато и да е форма на сегрегация или социално изключване.

¹ ОВ С 428, 13.12.2017 г., стр. 10.

- (13) Предвид факта, че добросъседските отношения и регионалното сътрудничество са съществени елементи на процеса на разширяване, чрез помощта следва да продължи да се оказва подкрепа за усилията на бенефициерите, изброени в приложение I, за засилване на регионалното, макрорегионалното и трансграничното сътрудничество, както и за териториално развитие, включително посредством изпълнението на макрорегионалните стратегии на Съюза. Тези програми следва да допринесат в още по-голяма степен за постигането на повишена видимост на помощта в Съюза и в държавите бенефициери, изброени в приложение I. Помощта по настоящия регламент следва да стимулира също така икономическото и социално развитие и икономическото управление на бенефициерите, да насърчава икономическата интеграция с единния пазар на Съюза, включително митническото сътрудничество, да насърчава откритата и справедлива търговия, която стои в основата на програмата за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, включително чрез изпълнението на политики за регионално развитие и сближаване, политики за селското стопанство и развитието на селските райони, социални политики и политики по заетостта, включително трудовата мобилност, както и чрез развитието на цифровата икономика и общество, и да стимулиране научните изследвания и иновациите, в контекста и на водещата инициатива от 2018 г. „Програма в областта на цифровите технологии за Западните Балкани“.
- (14) Действията по ИПП III следва да подкрепят помирението, опазването на мира и предотвратяването на конфликти чрез усилия за посредничество, мерки за изграждане на доверие и процеси, които насърчават справедливостта, търсенето на истината, репарациите и гаранциите за недопускане на повторни инциденти.

- (15) Помощта по настоящия регламент следва да се използва за укрепване на здравната сигурност и подготвеността за извънредни ситуации, свързани с общественото здраве, както и за преодоляване, в допълнение към други инструменти на Съюза, на сериозното икономическо сътресение, предизвикано от избухването на COVID-19, и за смекчаване на тежките социално-икономически последици от него, като се мобилизират ресурси за ускоряване на икономическото възстановяване на региона.
- (16) Специално внимание следва да бъде отделено на създаването на нови възможности за младите хора, включително за младите специалисти, като същевременно се гарантира, че такива възможности допринасят за социално-икономическото развитие на бенефициерите, изброени в приложение I. Помощта по настоящия регламент следва също да има за цел да се бори с изтичането на мозъци.
- (17) Усилията на Съюза да подкрепя чрез финансиране по ИПП III напредъка на реформите в държавите бенефициери, изброени в приложение I, следва да бъдат ясно огласявани от тези бенефициери и от Съюза. В това отношение, за да осигури видимост на финансирането по ИПП III, Съюзът следва да увеличи усилията за комуникация и осведомяване.
- (18) Съюзът следва да предоставя подкрепа за прехода по пътя към присъединяването, която е в полза на бенефициерите, изброени в приложение I, като се опира на опита на държавите членки. Такова сътрудничество следва да се съсредоточи по-специално върху споделянето на опита, натрупан от държавите членки по време на техните собствени процеси на реформи.

- (19) Укрепването на правовата държава, включително независимостта на съдебната власт, борбата с корупцията, изпирането на пари и организираната престъпност, както и прозрачността, доброто управление на всички нива и реформата на публичната администрация, включително в областта на обществените поръчки, конкуренцията и държавните помощи, продължават да бъдат основни предизвикателства и са от решаващо значение за сближаването на бенефициерите със Съюза, както и за подготовката им да поемат изцяло задълженията, произтичащи от членството в него. С оглед на дългосрочния характер на реформите, които се извършват в тези области, и на необходимостта от натрупване на постигнати резултати, финансовата помощ по настоящия регламент следва да помага за разрешаването на тези проблеми на възможно най-ранен етап.
- (20) В съответствие с принципа на демокрация на участието Комисията следва да насърчава укрепването на парламентарния капацитет, парламентарния контрол, демократичните процедури и справедливото представителство във всеки един от бенефициерите, изброени в приложение I.
- (21) Засиленото стратегическо и оперативно сътрудничество между Съюза и бенефициерите, изброени в приложение I, в сферата на сигурността е от първостепенно значение за ефективното и ефикасно справяне със заплахите в областта на сигурността, организираната престъпност и тероризма.
- (22) Сътрудничеството по въпросите на миграцията на международно и регионално равнище, включително допълнителното засилване на капацитета за управление на границите и на миграцията, осигуряването на достъп до международна закрила, обменът на нужната информация, засилването на граничния контрол и на усилията за борба с незаконната миграция, справянето с принудителното разселване и борбата с трафика и контрабандата на хора, е важен аспект на сътрудничеството между Съюза и бенефициерите, изброени в приложение I.

- (23) Капацитетът за комуникация на бенефициерите, изброени в приложение I, следва да бъде засилен, за да се гарантират публична подкрепа и разбиране за ценностите на Съюза и за ползите и задълженията, произтичащи от евентуално членство в Съюза, като същевременно се противодейства на дезинформацията.
- (24) Необходимо е Съюзът да води прехода към здрава планета и по-свързан свят. Европейският зелен пакт, изложен в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., осигурява подновен ангажимент и нова стратегическа рамка за постигането на посочената глобална цел. Съюзът следва да използва своето влияние, експертен опит и финансова помощ, за да мобилизира бенефициерите, изброени в приложение I, да поемат заедно с него по устойчив път. Поради това следва настоящият регламент да насърчава екологичната програма чрез засилено опазване на околната среда, допринасяне за смекчаването на последиците от изменението на климата и повишаване на устойчивостта спрямо тях и ускоряване на прехода към нисковъглеродна икономика.

- (25) Необходимо е бенефициерите, изброени в приложение I, да бъдат по-добре подготвени да се справят с глобалните предизвикателства, като устойчивото развитие и изменението на климата, и да се присъединят към усилията на Съюза за разрешаване на тези проблеми. Като се има предвид значението на борбата с изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата¹ и целите за устойчиво развитие на ООН, ИПП III следва да допринесе за интегриране на действията в областта на климата в политиките на Съюза и за постигане на общата цел 30 % от бюджетните разходи на Съюза да се насочат към цели във връзка с климата и на амбицията 7,5 % от бюджета за 2024 г. и 10 % от бюджета за 2026 г. и 2027 г. да бъдат заделени за разходи в областта на биологичното разнообразие, като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие. Очаква се действията по ИПП III да допринесат в размер на 18 % от общия финансов пакет на ИПП III за цели във връзка с климата, като целта е до 2027 г. този процент да достигне 20 %. Относителните действия трябва да бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на ИПП III, а общият принос на ИПП III следва да бъде вземан под внимание при съответните процеси на оценяване и преглед.

¹ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (26) Действията по ИПП III следва да подкрепят изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, приета през септември 2015 г., в качеството ѝ на универсална програма, с която Съюзът и неговите държави членки са изцяло ангажирани и която всички бенефициери, изброени в приложение I, са приели. За да се постигнат тези цели, в допълнение към действията, при които климатът е една от основните цели, действията по ИПП III следва, когато е възможно, да интегрират целите за устойчивост на околната среда и целите в областта на изменението на климата във всички сектори, със специално внимание върху опазването на околната среда и справянето с трансграничното замърсяване, и следва да бъдат насочени към „зелен“ растеж в националните и местните стратегии, включително като подкрепят критериите за устойчивост при възлагането на обществени поръчки. Действията по ИПП III следва да бъдат съобразени с принципа за ненанасяне на вреда и да съответстват, доколкото е възможно, на таксономията на Съюза, по-специално за да се гарантира устойчивостта на инвестициите в Западните Балкани и Турция.

- (27) Прилагането на настоящия регламент следва да се ръководи от принципите на равенство между половете и овластяване на жените и момичетата, и следва да е насочено към защита и утвърждаване на правата на жените и момичетата в съответствие с плановите за действие на ЕС относно равенството между половете и съответните заключения на Съвета и международни конвенции, включително заключенията на Съвета относно жените, мира и сигурността от 10 декември 2018 г. Укрепването на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата във външната дейност на Съюза и засилването на усилията за постигане на минималните стандарти за ефективност, посочени в плановите за действие на ЕС относно равенството между половете, следва да доведат до чувствителен към равенството между половете и преобразуващ подход в сътрудничеството между Съюза и бенефициерите, изброени в приложение I. Равенството между половете следва да бъде отразено и интегрирано при прилагането на настоящия регламент.
- (28) С настоящия регламент се определя финансов пакет за целия срок на прилагане на ИПП III, който ще представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси¹ за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

¹ ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28.

- (29) Комисията и държавите членки следва да гарантират съответствието, съгласуваността, последователността и взаимното допълване на предоставяната от тях помощ, по-специално чрез провеждането на редовни консултации и чест обмен на информация на различните етапи от цикъла на помощта, включително на местно равнище. Освен това следва да се предприемат необходимите стъпки за осигуряване на по-добра координация и взаимно допълване с други донори, включително чрез провеждането на редовни консултации. Комисията следва да гарантира, че със съответните заинтересовани страни в държавите бенефициери, изброени в приложение I, включително според случая с организациите на гражданското общество, както и с местните и регионалните органи, се провеждат надлежни консултации и им се предоставя навременен достъп до съответната информация, което да им позволи да играят полезна роля при разработването и изпълнението на програмите и при свързаните с тях процеси на мониторинг. Ролята на гражданското общество следва да бъде по-голяма по отношение на програмите, изпълнявани чрез държавните органи, и когато гражданското общество се явява пряк бенефициер на помощ от Съюза. По същия начин помощта от Съюза следва да подкрепя и защитниците на правата на човека.

- (30) Приоритетите на действията, насочени към постигане на целите в съответните области на политиката, подкрепяни съгласно настоящия регламент, следва да бъдат определени в рамка за програмиране, установена от Комисията, за срока на многогодишната финансова рамка на Съюза за периода 2021—2027 г. (наричана по-нататък „рамка за програмиране на ИПП“). Рамката за програмиране на ИПП следва да бъде установена в партньорство с бенефициерите, посочени в приложение I, в съответствие с цялостната рамка и принципи на политиката, както и с общите и специфичните цели, определени в настоящия регламент, и следва надлежно да взема под внимание съответните национални стратегии. Рамката за програмиране на ИПП следва да посочва областите, в които ще бъде оказвана подкрепа с индикативно разпределение за всяка област на подкрепа, включително с разчет на разходите, свързани с климата.

- (31) От общ интерес за Съюза и за бенефициерите, изброени в приложение I, е тези бенефициери да се подпомагат в усилията им за провеждане на реформи в техните политически, правни и икономически системи с оглед на членството в Съюза. Помощта следва да се базира както на подход, основан на резултатите, така и на принципа на справедливо разпределение, гарантирайки напредък за всички бенефициери, изброени в приложение I. Помощта следва да бъде целева и да е адаптирана към тяхното конкретно положение, като се вземат предвид допълнителните усилия, необходими за постигането на целите на настоящия регламент. Нуждите и капацитетът на бенефициерите, изброени в приложение I, следва да бъдат взети предвид в съответствие с принципа на справедливо разпределение, за да се избегне непропорционално ниско равнище на помощта в сравнение с други бенефициери. Помощта съгласно настоящия регламент следва да бъде диференцирана по обхват и интензивност в зависимост от резултатите на бенефициерите, посочени в приложение I, по-специално тяхната ангажираност с реформите и напредъка в изпълнението им, по-специално в областта на принципите на правовата държава и основните права, демократичните институции и реформата на публичната администрация, икономическото развитие и конкурентоспособността.

- (32) Когато съответните показатели показват значително влошаване или трайна липса на напредък при даден бенефициер, посочен в приложение I, в областите, обхванати от подхода на поставяне на акцента върху основните елементи, обхватът и интензивността на помощта следва да бъдат съответно адаптирани без да се засягат правомощията на Съвета да приема ограничителни мерки вследствие на решение за прекъсване или намаляване, частично или изцяло, на икономическите и финансовите отношения с една или повече трети държави в съответствие с член 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), както и без да се засягат правомощието на Комисията да спира плащания или изпълнението на финансовите споразумения в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета¹ („Финансовия регламент“). Надлежно следва да се отчита зачитането от страна на бенефициерите на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право.
- (33) Комисията следва да извършва ежегодна оценка на прилагането на рамката за програмиране на ИПП, в която да се описва как са били приложени подходът, основан на резултатите, и принципът на справедливото разпределение. Посочената оценка следва да включва също актуалното състояние на равнището на финансиране за всяка цел и за всеки от бенефициерите, изброени в приложение I. Освен това тя следва да дава възможност на комитета, създаден с настоящия регламент, да разполага с адекватна информация, за да може да подпомага Комисията.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (34) Комисията следва да гарантира наличието на ясни механизми за мониторинг и оценка, за да се осигури ефективна отчетност и прозрачност при изпълнението на бюджета на Съюза, както и за да се гарантира ефективна оценка на напредъка към постигането на целите на настоящия регламент. Когато е възможно и целесъобразно, резултатите от дейността на Съюза следва да се наблюдават и оценяват въз основа на предварително определени, прозрачни, специфични за отделните държави и измерими показатели, адаптирани към специфичните особености и цели на ИПП III.
- (35) Преходът от прякото управление на предприсъединителните фондове от Комисията към непрякото управление от бенефициерите следва да се извърши постепенно и съобразно съответните възможности на бенефициерите, като се отдава внимание на принципите на доброто управление. Комисията следва да предприеме подходящи надзорни мерки, гарантиращи защитата на финансовите интереси на Съюза, и при необходимост да може да обърне този преход. При предоставянето на помощта следва да продължат да се използват структурите и инструментите, доказали своите качества в предприсъединителния процес.

- (36) Съюзът следва да се стреми към най-ефикасно използване на наличните ресурси с оглед оптимизиране на въздействието на външната си дейност. Това следва да бъде постигнато чрез съгласуваност, последователност и взаимно допълване с инструментите на Съюза за външно финансиране, както и чрез полезни взаимодействия с други политики и програми на Съюза, например Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета¹, „Еразъм+“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета², програмата „Творческа Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/818 на Европейския парламент и на Съвета³, Европейския зелен пакт, Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета⁴ и Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета⁵, включително, когато е уместно, съгласуваност и взаимно допълване с макрофинансовата помощ.

¹ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на „Еразъм+“ – програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013 (ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 1).

³ Регламент (ЕС) 2021/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013 (ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 34).

⁴ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

⁵ Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (ОВ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38).

- (37) С цел да се увеличи максимално въздействието на комбинираните интервенции за постигане на обща цел, ИПП III следва да може да допринася за действия по други програми, доколкото приносът не покрива едни и същи разходи.
- (38) Финансирането от Съюза по ИПП III следва да се използва за финансиране на действия в рамките на международното измерение на „Еразъм+“, които следва да се осъществяват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/817.
- (39) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета на основание член 322 от ДФЕС. Тези правила са установени във Финансовия регламент и определят по-специално процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, награди, поръчки и непряко управление, и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия с цел защита на бюджета на Съюза.
- (40) Тъй като зачитането на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава е от съществено значение за доброто финансово управление и ефективното финансиране от Съюза, както е посочено във Финансовия регламент, помощта може да бъде спряна в случай на влошаване на състоянието на демокрацията, правата на човека или принципите на правовата държава, предизвикано от бенефициер, посочен в приложение I.

- (41) Видовете финансиране и методите на изпълнение съгласно настоящия регламент следва да бъдат избирани в зависимост от възможностите за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за контрола, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, единни ставки и единични разходи, както и на финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
- (42) Съюзът следва да продължи да прилага общите правила за изпълнение за своята външна дейност. Правилата и процедурите за изпълнение на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност са установени в Регламент (ЕС) 2021/947. Следва да се установят допълнителни подробни разпоредби във връзка със специфични ситуации, по-специално в областта на трансграничното сътрудничество, селското стопанство и развитието на селските райони.

- (43) Външните дейности често се изпълняват в изключително нестабилна среда, която изисква непрекъснато и бързо адаптиране към променящите се потребности на партньорите на Съюза и към глобалните предизвикателства, като правата на човека, демокрацията и доброто управление, сигурността и стабилността, изменението на климата и околната среда, незаконната миграция и принудителното разселване и техните първопричини. Постигането на баланс между принципа на предвидимост и необходимостта от бързо реагиране на новите потребности предполага адаптиране на финансовото изпълнение на програмите. За да се увеличи способността на Съюза да реагира на непредвидени нужди, като едновременно с това се спазва принципът, че бюджетът на Съюза се определя ежегодно, в настоящия регламент следва да се запази гъвкавостта, разрешена с Финансовия регламент за други политики, а именно пренасяне и преразпределяне на заделени средства, като същевременно се спазват определените в настоящия регламент цели. Това ще гарантира ефикасното използване на средствата на Съюза както за неговите граждани, така и за бенефициерите, изброени в приложение I, като по този начин ще се увеличат в максимална степен наличните средства на Съюза за интервенциите му в областта на външната дейност.

- (44) Новият Европейски фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+), създаден с Регламент (ЕС) 2021/947, който се базира на своя предшественик, следва да представлява интегриран финансов пакет, предоставящ капацитет за финансиране под формата на безвъзмездни средства, бюджетни гаранции и други финансови инструменти в световен мащаб, включително на бенефициерите, изброени в приложение I. Управлението на операциите по ЕФУР+, които обхващат Западните Балкани и се извършват по силата на настоящия регламент, следва да се осигурява от инвестиционната рамка за Западните Балкани (ИРЗБ). Управителният комитет на ИРЗБ включва, според нуждите, бенефициерите от Западните Балкани, изброени в приложение I, вносителите в Съвместния европейски фонд за Западните Балкани, съответните финансови институции и съответните регионални организации. Специалният стратегически съвет за операциите по ЕФУР+, обхващащи Западните Балкани, следва да продължи да бъде също толкова приобщаващ.
- (45) Гаранцията за външна дейност, създадена с Регламент (ЕС) 2021/947, подкрепя операциите по ЕФУР+ и ИПП III следва да допринася за удовлетворяване на нуждите от провизиране във връзка с операциите в полза на бенефициерите, изброени в приложение I, включително провизирането и задълженията, произтичащи от заеми за макрофинансова помощ.

- (46) Важно е да се гарантира, че програмите за трансгранично сътрудничество се изпълняват по съгласуван начин с рамката, установена в програмите за външна дейност и в Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета¹. С настоящия регламент следва да се установят специфични разпоредби относно съфинансирането.
- (47) Годишните или многогодишните планове за действие и мерките, посочени в настоящия регламент, представляват работни програми по смисъла на Финансовия регламент. Годишните или многогодишните планове за действие се състоят от набор от мерки, групирани в един документ.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94).

- (48) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95², (Евратом, ЕО) № 2185/96³ и (ЕС) 2017/1939⁴ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измами, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

-
- ¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).
- ² Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).
- ³ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).
- ⁴ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права. Бенефициерите, изброени в приложение I, следва също така да докладват без забавяне на Комисията за нередностите, включително измами, които са били предмет на първоначално административно или съдебно заключение, и да я информират периодично за хода на административните и съдебните производства. С цел привеждане в съответствие с добрите практики в държавите членки това докладване следва да се извършва по електронен път чрез Системата за управление на нередностите, създадена от Комисията.

- (49) Помощта по настоящия регламент следва да се осъществява по прозрачен, отговорен и деполитизиран начин. Комисията следва да следи за това отблизо, включително на местно равнище.

¹ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

- (50) Комуникацията насърчава демократичния дебат, укрепва институционалния контрол и контрола върху финансирането от Съюза и допринася за повишаване на доверието в Съюза. Съюзът и бенефициерите на финансиране от Съюза следва да повишават видимостта на действията на Съюза и следва да осведомяват по подходящ начин относно добавената стойност на подкрепата от Съюза. Във връзка с това, в съответствие с Финансовия регламент, споразуменията, сключвани с получатели на финансиране от Съюза, следва да съдържат задължения за гарантиране на подходяща видимост, а Комисията следва да действа по подходящ начин и своевременно, когато тези задължения не са изпълнени.
- (51) С цел да се вземат под внимание евентуалните промени в рамката на политиката на разширяване или значими събития, настъпили в държавите бенефициери, изброени в приложение I, на Комисията следва да бъдат делегирани правомощия да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, за да адаптира и актуализира тематичните приоритети за помощта, изброени в приложения II и III, както и да приема делегиран акт за допълване на настоящия регламент чрез определяне на някои специфични цели и тематични приоритети за помощ. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (52) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, по-специално във връзка със специалните условия и структури за непряко управление с бенефициерите, изброени в приложение I, и във връзка с прилагането на помощта за развитие на селските райони, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹. При определянето на еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент следва да се вземат под внимание извлечените поуки от управлението и прилагането на предприсъединителната помощ в миналото. Ако настъпят промени, които налагат това, посочените еднакви условия следва да бъдат изменени.
- (53) Комитетът, създаден съгласно настоящия регламент, следва да бъде компетентен и за правните актове и ангажиментите по Регламент (ЕО) № 1085/2006² на Съвета и Регламент (ЕС) № 231/2014, както и за прилагането на член 3 от Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета³.

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

² Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета от 17 юли 2006 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП) (ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 82).

³ Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци и за изменение на Регламент (ЕО) № 2667/2000 на Съвета относно Европейската агенция за възстановяване (ОВ L 65, 7.3.2006 г., стр. 5).

- (54) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (55) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в имашата отношение област на политиката и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и следва да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Инструмент за предприсъединителна помощ (наричан по-нататък „ИПП III“) за периода на многогодишната финансова рамка за 2021—2027 г. (наричана по-нататък „МФР за периода 2021—2027 г.“).

В него се определят целите на ИПП III, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на помощ от Съюза и правилата за предоставяне на тази помощ.

Член 2

Определение

За целта на настоящия регламент „трансгранично сътрудничество“ означава сътрудничество между:

- а) държави членки и бенефициери, посочени в списъка в приложение I към настоящия регламент, както е предвидено в член 3, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1059;
- б) двама или повече бенефициери, посочени в списъка в приложение I към настоящия регламент; или

- в) бенефициери, посочени в списъка в приложение I към настоящия регламент, и държави и територии, посочени в списъка в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/947.

Член 3

Цели на ИПП III

1. Общата цел на ИПП III е да предоставя подкрепа на бенефициерите, изброени в приложение I, при приемането и осъществяването на политическите, институционалните, правните, административните, социалните и икономическите реформи, които се изискват от тези бенефициери, за да се съобразят с ценностите на Съюза и постепенно да постигнат съответствие с правилата, стандартите, политиките и практиките на Съюза (наричани „*достигания на правото*“) с оглед на бъдещо членство в него, като по този начин се допринася за съвместната стабилност, сигурност, мир и просперитет.
2. ИПП III има следните специфични цели:
 - а) укрепване принципите на правовата държава, демокрацията, зачитането на правата на човека и основните свободи — включително чрез насърчаване на независима съдебна власт, засилена сигурност и борба с корупцията и организираната престъпност, спазване на международното право, свобода на медиите и академична свобода, както и благоприятна среда за гражданското общество, — насърчаване на недискриминацията и толерантността, гарантиране зачитането на правата на лицата, принадлежащи към малцинства, и насърчаване на равенството между половете, както и подобряване на управлението на миграцията, включително управлението на границите и борбата с незаконната миграция, както и справяне с принудителното разселване;

- б) повишаване на ефективността на публичната администрация и подкрепа за прозрачността, структурните реформи и доброто управление на всички равнища, включително в областта на обществените поръчки и държавните помощи;
- в) оформяне на правилата, стандартите, политиките и практиките на бенефициерите, изброени в приложение I, в съответствие с тези на Съюза и укрепване на регионалното сътрудничество, помирението и добросъседските отношения, както и на междуличностните контакти и стратегическата комуникация;
- г) засилване на икономическото и социалното развитие и сближаване с особено внимание към младежта, включително чрез политики за качествено образование и заетост, чрез подкрепа за инвестициите и развитието на частния сектор, с акцент върху малките и средните предприятия (МСП) и върху селското стопанство и развитието на селските райони;
- д) подобряване на опазването на околната среда, повишаване на устойчивостта към изменението на климата, ускоряване на прехода към нисковъглеродна икономика, развиване на цифровата икономика и общество, както и укрепване на устойчивата свързаност във всичките ѝ измерения;
- е) подкрепа за териториалното сближаване и трансграничното сътрудничество през сухопътните и морските граници, включително на транснационалното и междурегионалното сътрудничество.

3. В съответствие със специфичните цели помощта може по целесъобразност да бъде свързана със следните тематични приоритети:
- а) създаване на институциите, необходими за гарантиране на правовата държава, и насърчаване още на ранен етап на правилното им функциониране и по-нататъшно укрепване на демократичните институции;
 - б) укрепване на капацитета за посрещане на свързаните с миграцията предизвикателства на регионално и международно равнище;
 - в) укрепване на капацитета за стратегическа комуникация, включително комуникация с обществеността относно необходимите реформи за изпълнение на критериите за членство в Съюза;
 - г) укрепване на доброто управление и реформиране на публичната администрация в съответствие с принципите на публичната администрация;
 - д) укрепване на фискалното и икономическото управление;
 - е) укрепване на всички аспекти на добросъседските отношения, регионалната стабилност и взаимното сътрудничество;
 - ж) укрепване на капацитета на Съюза и неговите партньори за предотвратяване на конфликти, укрепване на мира, както и за справяне с предкризисни и следкризисни ситуации;

- з) укрепване на капацитета, независимостта и плурализма на организациите на гражданското общество;
- и) насърчаване на привеждането на правилата, стандартите, политиките и практиките на бенефициерите в съответствие с тези на Съюза;
- й) утвърждаване на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата;
- к) укрепване на достъпа до образование, обучение и учене през целия живот на всички равнища, както и повишаване на тяхното качество, и подпомагане на културния и творческия сектор и сектора на спорта;
- л) стимулиране на качествена трудова заетост и достъп до пазара на труда;
- м) насърчаване на социалната закрила и приобщаването и борба с бедността;
- н) насърчаване на интелигентен, устойчив, приобщаващ и безопасен транспорт, премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури, както и повишаване на енергийната сигурност и диверсификацията;
- о) подобряване на условията за дейност на частния сектор и конкурентоспособността на предприятията, по-специално на МСП;
- п) подобряване на достъпа до цифрови технологии и услуги и засилване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите;
- р) допринасяне за сигурността и безопасността на продоволственото осигуряване и водоснабдяването;

- с) опазване на околната среда и подобряване на качеството на околната среда;
- т) сътрудничество с бенефициерите, изброени в приложение I, за мирното използване на ядрена енергия в областите на здравеопазването, селското стопанство и безопасността на храните;
- у) повишаване на способностите на аграрно-хранителния сектор и сектора на рибарството за справяне с конкурентния натиск и пазарните сили.

4. С цел насърчаване на добросъседските отношения, засилване на интеграцията със Съюза и стимулиране на социално-икономическото развитие, помощта за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, изброени в приложение I, може по целесъобразност да бъде свързана със следните тематични приоритети:

- а) насърчаване на заетостта, мобилността на работната сила и социалното и културното приобщаване през границите;
- б) опазване на околната среда и насърчаване на адаптирането към изменението на климата, неговото смекчаване, както и предотвратяване и управление на рискове;
- в) насърчаване на устойчивия транспорт и подобряване на публичните инфраструктури;
- г) насърчаване на цифровата икономика и общество;
- д) насърчаване на туризма и опазване и популяризиране на културното и природното наследство;
- е) инвестиране в младежта, спорта, образованието и уменията;

- ж) насърчаване на местното и регионалното управление;
- з) стимулиране на трансгранични инициативи за насърчаване на помирението и правосъдието в условията на преход;
- и) повишаване на конкурентоспособността, подобряване на условията за стопанска дейност и стимулиране на развитието на МСП, търговията и инвестициите;
- й) укрепване на научните изследвания, технологичното развитие, иновациите и цифровите технологии.

5. Тематичните приоритети за предоставяне на помощ според нуждите и капацитета на бенефициерите, изброени в приложение I, са изложени по-подробно в приложение II. Тематичните приоритети за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, изброени в приложение I, са изложени по-подробно в приложение III. Всеки от тези тематични приоритети може да допринесе за постигането на повече от една специфична цел.
6. На Комисията се предоставя правомощието да приеме, преди приемането на рамката за програмиране на ИПП, делегиран акт в съответствие с членове 14 и 15, за допълване на настоящия регламент, като определи някои специфични цели и тематични приоритети за помощ, свързани с въпросите, посочени в параграф 3, букви а)—м) и буква с) и в параграф 4, букви а)—й) от настоящия член.

Член 4
Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на ИПП III за периода 2021—2027 г. възлиза на 14 162 000 000 евро по текущи цени.
2. Сумата, посочена в параграф 1 от настоящия член, може да бъде използвана за финансирането на мерки за подкрепа на изпълнението на ИПП III, например подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за извършване на оценка, включително корпоративни системи за информационни технологии в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) 2021/947.

Член 5
Общи за програмите разпоредби

1. При прилагането на настоящия регламент се осигуряват съгласуваност, полезно взаимодействие и взаимно допълване с други области на външната дейност на Съюза и с други имащи отношение политики и програми на Съюза, както и съгласуваност на политиките за развитие.
2. Регламент (ЕС) 2021/947 се прилага за дейностите, извършвани съгласно настоящия регламент, когато това е посочено в настоящия регламент.

3. ИПП III предоставя средства в принос към действията, които се изпълняват и управляват съгласно Регламент (ЕС) 2021/817. Регламент (ЕС) 2021/817 се прилага за използването на тези средства. За тази цел приносът на ИПП III се включва в единния програмен документ, посочен в член 13, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/947 и приет в съответствие с процедурите, установени в същия регламент. Посоченият програмен документ съдържа индикативна минимална сума, която да бъде разпределена за действия, установени съгласно Регламент (ЕС) 2021/817.

4. Помощта по настоящия регламент може да се предоставя за вида действия, предвидени по линия на Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, чиито специфични цели и приложно поле на подкрепа са установени в Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета¹, по линия на Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета², и по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, който трябва да бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане на стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на Общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

² Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

5. Европейският фонд за регионално развитие предоставя средства за програми или мерки, въведени за целите на трансграничното сътрудничество между бенефициерите, изброени в приложение I, и една или повече държави членки. Комисията приема тези програми и мерки в съответствие с член 17, параграф 3 от настоящия регламент. Размерът на приноса от средствата на ИПП III, разпределени за трансгранично сътрудничество („ТГС по линия на ИПП III“), както е посочено в член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1059, се определя в съответствие с посочения член. Програмите за ТГС по линия на ИПП III се управляват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1059.

6. ИПП III може да предоставя средства за програмите или мерките за транснационално и междурегионално сътрудничество, които са въведени и се прилагат съгласно Регламент (ЕС) 2021/1059, като се отчитат макрорегионалните стратегии или стратегиите за морските басейни, когато е приложимо, и в които участват бенефициерите, изброени в приложение I към настоящия регламент.

Когато програма или мярка за транснационално и междурегионално сътрудничество се подпомага и от ИССРМС, предварителното финансиране се изплаща в съответствие с член 22, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/947.

7. Когато е целесъобразно, други програми на Съюза могат да предоставят средства за действия, установени съгласно настоящия регламент в съответствие с член 9, при условие че финансирането не покрива същите разходи. Настоящият регламент може също така да допринася за мерки, въведени по други програми на Съюза, при условие че финансирането не покрива същите разходи. В такъв случай в работната програма, обхващаща съответните действия, се определя кой набор от правила се прилага.
8. С цел да се гарантират съгласуваността и ефективността на финансирането от Съюза или да се насърчи регионалното сътрудничество, Комисията може, в надлежно обосновани случаи, да реши да разшири обхвата за допустимост на плановете за действие и мерките, посочени в член 9, параграф 1, за да включи страни, територии или региони, които в противен случай не биха се ползвали от правото на финансиране съгласно член 3, параграф 1, при условие че планът или мярката, която трябва да бъде изпълнена, е с глобален, регионален или трансграничен характер.

Глава II

Стратегическо планиране

Член 6

Рамка на политиката и общи принципи

1. Рамката на политиката на разширяване, определена от Европейския съвет и Съвета, споразуменията, с които се установяват правно обвързващи отношения с бенефициерите, изброени в приложение I, както и резолюциите на Европейския парламент, съобщенията на Комисията и съвместните съобщения на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност представляват общата политическа рамка за прилагане на настоящия регламент. Комисията гарантира съгласуваност между помощта съгласно настоящия регламент и рамката на политиката на разширяване.
2. Програмите и действията по ИПП III, насочени към постигане на специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, включват хоризонталните приоритети за изменението на климата, опазването на околната среда, правата на човека и равенството на половете, с цел да се насърчат интегрирани действия, които пораждат съвместни ползи и постигат множество цели по съгласуван начин. Когато е приложимо, програмите и действията отразяват взаимовръзките между целите за устойчиво развитие, включително целите за насърчаване на мирни и приобщаващи общества, както и за намаляване на бедността.

3. Комисията, в сътрудничество с държавите членки, допринася за изпълнението на ангажиментите на Съюза за засилена прозрачност и отчетност при предоставянето на помощта, включително посредством предоставяне на информация чрез онлайн бази данни относно обема на помощта и отпуснатите средства, като гарантира, че данните са сравними, до тях има лесен достъп и лесно могат да бъдат споделени и публикувани.
4. Комисията и държавите членки си сътрудничат при осигуряването на съгласуваност и се стремят да избягват дублиране между помощта по настоящия регламент и друга помощ, предоставяна от Съюза, държавите членки и групата на Европейската инвестиционна банка, в съответствие с установените принципи за укрепване на оперативната координация в областта на външното подпомагане, включително чрез засилена координация с държавите членки на местно равнище и чрез хармонизиране на политиките и процедурите, по-специално международните принципи за ефективност на развитието. Тази координация се изразява в редовни и навременни консултации, честа обмяна на информация по време на отделните етапи на цикъла на подпомагане, както и в срещи с широко участие, насочени към координиране на помощта, включително на местно равнище, и представлява основен етап от процеса на програмиране на Съюза и на държавите членки.

5. В съответствие с принципа на приобщаващо партньорство, когато е целесъобразно, Комисията гарантира, че със съответните заинтересовани страни в държавите бенефициери, изброени в приложение I, включително организациите на гражданското общество и местните и регионалните органи, когато е целесъобразно, се провеждат надлежни консултации и им се предоставя навременен достъп до съответната информация, за да им се даде възможност да играят полезна роля в разработването и изпълнението на програмите и в свързаните с тях процеси на мониторинг. Комисията насърчава координацията между съответните заинтересовани страни.

Капацитетът на организациите на гражданското общество се укрепва, включително в качеството им на преки бенефициери на помощ, по целесъобразност.

6. Комисията, поддържайки връзка с държавите членки, предприема необходимите стъпки за осигуряване на координация и взаимно допълване с многостранни и регионални организации и структури, например международни организации и финансови институции, както и с агенции и донори извън Съюза.

Глава III

Изпълнение

Член 7

Рамка за програмиране на ИПП

1. Помощта по настоящия регламент се основава на рамка за програмиране на ИПП за постигането на специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, и на тематичните приоритети, посочени в член 3, параграф 3 и изложени по-подробно в приложения II и III. Комисията изготвя рамката за програмиране на ИПП за срока на МФР за периода 2021 — 2027 г.
2. Европейският парламент и Съветът разрешават годишните бюджетни кредити в границите, предвидени в МФР за периода 2021 – 2027 г.
3. Рамката за програмиране на ИПП се изготвя в съответствие с рамката на политиката и общите принципи, посочени в член 6, и при надлежно отчитане на съответните национални стратегии и секторни политики.
4. Рамката за програмиране на ИПП включва индикативно разпределени средства от Съюза по тематични области в съответствие със специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, когато е приложимо, с разбивка по години, без да се засяга възможността за комбиниране на помощта, допринасяща за постигането на различни специфични цели.

5. Рамката за програмиране на ИПП съдържа показатели за оценка на напредъка към постигането на специфичните цели, определени в член 3, параграф 2. Тези показатели са съгласувани с ключовите показатели за ефективността, посочени в приложение IV.
6. Комисията извършва годишна оценка на изпълнението на рамката за програмиране на ИПП с оглед на развитието на рамката на политиката, посочена в член 6, и въз основа на показателите, посочени в параграф 5 от настоящия член. Освен това в оценката се включват актуалното състояние на разпределените средства, предвидени и определени за бенефициерите, изброени в приложение I, и начинът, по който са били приложени подходът, основан на резултатите и принципът на справедливото поделение, посочен в член 8. Комисията представя оценката на комитета, посочен в член 17.
7. Въз основа на годишната оценка, посочена в параграф 6, Комисията може да предложи да преразгледа рамката за програмиране на ИПП, доколкото това е целесъобразно. Освен това Комисията може да направи преглед на рамката за програмиране на ИПП след извършване на междинната оценка, посочена в член 42 от Регламент (ЕС) 2021/947, и по целесъобразност може да я преразгледа. Всяко преразглеждане на рамката за програмиране на ИПП се извършва в съответствие с процедурата, посочена в параграф 8.
8. Без да се засяга параграф 9, Комисията приема рамката за програмиране на ИПП посредством акт за изпълнение. Актът за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 3.

9. Комисията приема рамката за програмиране за трансгранично сътрудничество с държавите членки в съответствие с член 17, параграф 3.

Член 8

Помощ за бенефициерите, оценка на изпълнението и принцип на справедливо разпределение

1. Помощта съгласно настоящия регламент се основава както на подход, основан на резултатите, така и на принципа на справедливо разпределение, както са определени в параграфи 2, 3 и 4.
2. Помощта има за цел да се гарантира напредък за всички бенефициери, изброени в приложение I, и се насочва и адаптира към тяхното конкретно положение, като се вземат предвид допълнителните усилия, необходими за постигането на целите на настоящия регламент. Нуждите и капацитетът на тези бенефициери се вземат предвид в съответствие с принципа на справедливо разпределение, за да се избегне непропорционално ниско равнище на помощ в сравнение с други бенефициери.
3. Помощта е с различен обхват и интензивност в зависимост от резултатите на бенефициерите, изброени в приложение I, по-специално по отношение на тяхната ангажираност и напредък в изпълнението на реформите, както и в зависимост от техните потребности.
4. При оценяването на резултатите на бенефициерите, изброени в приложение I, и при вземането на решение за помощта, която да се предостави, се обръща специално внимание на усилията в областта на принципите на правовата държава и основните права, демократичните институции и реформата на публичната администрация, както и на икономическото развитие и конкурентоспособността.

5. В случай на значително влошаване или трайна липса на напредък при даден бенефициер, посочен в приложение I, в областите, посочени в параграф 4 от настоящия член, измерени чрез показателите, посочени в член 7, параграф 5, обхватът и интензивността на помощта се изменят по съответен начин, в съответствие с параграф 6, включително чрез пропорционално намаляване на средствата и тяхното пренасочване, по начини, които не компрометират предоставянето на подкрепа за подобрения по отношение на основните права, демокрацията и принципите на правовата държава, включително подкрепа за гражданското общество, и, когато е целесъобразно, сътрудничеството с местните власти. Когато отново се отбележи напредък, помощта също се изменя по съответен начин в съответствие с параграф 6, за да се окаже допълнителна подкрепа за тези усилия.
6. За помощта за бенефициерите, изброени в приложение I, се взема решение в рамките на мерките, посочени в член 9.

Член 9

Мерки и методи на изпълнение

1. Помощта по настоящия регламент се изпълнява при пряко или непряко управление в съответствие с Финансовия регламент посредством годишни или многогодишни планове за действие и мерки, както е посочено в глава III на дял II от Регламент (ЕС) 2021/947. Комисията приема плановете за действие и мерките чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 3. Към настоящия регламент се прилага глава III на дял II от Регламент (ЕС) 2021/947, с изключение на член 28, параграф 1 от посочения регламент.

2. Преходът от пряко управление от Комисията към непряко управление от бенефициерите, изброени в приложение I, се извършва постепенно и съобразно техните съответни възможности, като се спазват принципите на доброто управление. По целесъобразност Комисията приема подходящи надзорни мерки, гарантиращи защитата на финансовите интереси на Съюза. Комисията може също така да обърне този преход, в случай че бенефициер, посочен в приложение I, не спазва съответните задължения, принципи, цели и правила, установени във Финансовия регламент.
3. Европейският парламент може да провежда редовен обмен на мнения с Комисията относно собствените си програми за помощ, по въпроси като изграждането на капацитет, включително свързаните с това посредничество и диалог, и наблюдението на избори.
4. Планове за действие съгласно настоящия регламент могат да се приемат за период до седем години.
5. Бюджетната подкрепа се основава на взаимна отчетност и споделян ангажимент по отношение на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава и се предоставя в съответствие с член 236 от Финансовия регламент и член 27 от Регламент (ЕС) 2021/947. Действията по ИПП III подкрепят развитието на парламентарния контрол, капацитета за одит, както и повишаването на прозрачността и публичния достъп до информация.

Член 10

Трансгранично сътрудничество

1. До 3 % от финансовия пакет се заделят индикативно за програми за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, изброени в приложение I, и държавите членки в съответствие с техните нужди и приоритети.
2. Делът на съфинансиране от Съюза за всеки приоритет е не повече от 85 % от допустимите разходи по съответната програма за трансгранично сътрудничество.
3. Равнището на предварителното финансиране за трансгранично сътрудничество с държави членки може да надхвърля процента, посочен в член 51, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1059, и възлиза на 50 % от първите три поети бюджетни задължения към програмата.
4. Когато програмите за трансгранично сътрудничество са прекратени в съответствие с член 12 от Регламент(ЕС) 2021/1059, помощта съгласно настоящия регламент за прекратената програма, която продължава да бъде на разположение, може да се използва за финансирането на други действия, които са допустими съгласно настоящия регламент.

Глава IV

Допустимост

Член 11

Допустимост за финансиране по ИПП III

Процедурите за възлагане на обществени поръчки, предоставяне на безвъзмездни средства или присъждане на награди за действия, финансирани съгласно настоящия регламент, са отворени за участие на международни и регионални организации и на всички физически лица, които са граждани на, както и за юридическите лица, които са действително установени в:

- а) държавите членки, държавите бенефициери, изброени в приложение I към настоящия регламент, договарящите страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство и страните, обхванати от приложение I към Регламент (ЕС) 2021/947; и
- б) държавите, за които Комисията е установила реципрочен достъп до външна помощ.

За целите на буква б), реципрочен достъп може да бъде предоставен за ограничен срок от най-малко една година, когато дадена държава допусне при равни условия субекти от Съюза и от държави, които отговарят на критериите за допускане по настоящия регламент.

Комисията взема решение относно реципрочния достъп след консултация с държавата реципиент или със засегнатите държави.

Глава V

ЕФУР+ и бюджетни гаранции

Член 12

Финансови инструменти и гаранция за външните дейности

1. В съответствие с член 31, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/947 бенефициерите, изброени в приложение I към настоящия регламент, отговарят на условията за получаване на подкрепа чрез Европейския фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+) и Гаранцията за външна дейност (ГВД). Операциите по ЕФУР+ и Гаранцията за външна дейност се финансират по настоящия регламент, както е предвидено в дял II, глава IV от Регламент (ЕС) 2021/947 *mutatis mutandis*, при спазване на специалните разпоредби на настоящия член.
2. Комисията се консултира със специален стратегически съвет (наричан по-нататък „стратегически съвет“) при управлението на операциите по ЕФУР+ за Западните Балкани.
3. Стратегическият съвет съветва Комисията относно стратегическата ориентация на инвестициите за Западните Балкани по линия на ЕФУР+ и допринася за привеждането им в съответствие с ръководните принципи, политическата рамка и целите, определени в настоящия регламент.

Стратегическият съвет подпомага Комисията при определянето на общи инвестиционни цели за Западните Балкани по отношение на използването на ГВД в подкрепа на операции по ЕФУР+ и осъществява мониторинг за осигуряване на подходящ и разнообразен тематичен обхват на инвестиционните прозорци.

4. Стратегическият съвет включва представители на Комисията, на всички държави членки и на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).

Европейският парламент има статут на наблюдател. Участието в стратегическия съвет може да бъде отворено за други заинтересовани страни. Стратегическият съвет взема решение относно включването на всеки нов член или наблюдател.

Без да се засягат специфичните договорености относно съвместното председателство, стратегическият съвет се председателства от Комисията и доколкото е възможно приема становищата си с консенсус.

Участието в заседанията на стратегическия съвет е доброволно.

5. Преди първото заседание на стратегическия съвет, Комисията предлага процедурния правилник, който да бъде приет от него, включително правила относно участието на представители в инвестиционната рамка за Западните Балкани, относно ролята на наблюдателите и определянето на съпредседатели.

Протоколите и дневният ред на заседанията на стратегическия съвет се оповестяват публично след приемането им.

6. Комисията докладва ежегодно на стратегическия съвет относно напредъка, постигнат в изпълнението на операциите, обхващащи Западните Балкани.

Глава VI

Мониторинг, докладване и оценка

Член 13

Мониторинг, одит, оценка и защита на финансовите интереси на Съюза

1. Член 41 от Регламент (ЕС) 2021/947 относно мониторинга и докладването се прилага за настоящия регламент *mutatis mutandis*. Годишният доклад, посочен в член 41, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/947, съдържа и информация относно задълженията и плащанията за отделните инструменти (ИПП, ИПП II и ИПП III).
2. Ключовите показатели за ефективността за целите на мониторинга на изпълнението и напредъка на ИПП III към постигането на специфичните цели, определени в член 3, са изброени в приложение IV към настоящия регламент.
3. По отношение на трансграничното сътрудничество с държавите членки се прилагат показателите, посочени в член 34 от Регламент (ЕС) 2021/1059.
4. В допълнение към показателите, изброени в приложение IV, в рамката на резултатите от помощта по ИПП III се вземат предвид също и докладите, придружаващи ежегодното съобщение на Комисията относно политиката на разширяване на Съюза и оценките на Комисията на програмите за икономическа реформа.

5. В допълнение към елементите, посочени в член 41, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) 2021/947, годишният доклад съдържа информация за задълженията по специфичните цели, посочени в член 3 от настоящия регламент.
6. Член 42 от Регламент (ЕС) 2021/947 във връзка с междината и окончателната оценка се прилага *mutatis mutandis*.
7. В допълнение към член 129 от Финансовия регламент относно защитата на финансовите интереси на Съюза, при непрякото управление бенефициерите, изброени в приложение I към настоящия регламент, докладват без забавяне на Комисията за нередностите, включително измами, които са били предмет на първоначално административно или съдебно заключение, и информират Комисията периодично за хода административните и съдебни производства по отношение на такива нередности. Това докладване се извършва по електронен път чрез Системата за управление на нередностите, създадена от Комисията.

Глава VII

Заключителни разпоредби

Член 14

Делегиране на правомощия

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 15 за изменение на приложения II, III и IV, както и да приеме делегиран акт за допълване на настоящия регламент с цел определяне на някои специфични цели и тематични приоритети за помощ, както е посочено в член 3, параграф 6.

Член 15

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 14, се предоставя на Комисията за срока на валидност на настоящия регламент.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 14, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 14, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 16

Приемане на допълнителни правила за изпълнение

Комисията приема, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 17, параграф 3, специални правила за установяване на единни условия за прилагането на настоящия регламент, по-специално във връзка със структурите, които предстои да бъдат създадени в хода на подготовката за присъединяване, и във връзка с помощта за развитие на селските райони.

Член 17

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитет за Инструмента за предприсѐединителна помощ (наричан по-нататък „Комитетът за ИПП III“). Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Комитетът за ИПП III подпомага Комисията при изпълнението на целите, посочени в член 3, с оглед на годишната оценка, извършвана от Комисията в съответствие с член 7, параграф 6 и член 13, параграф 5.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. В процедурния правилник на Комитета за ИПП III се предвиждат пропорционални срокове, които предоставят на членовете на Комитета навременни и реални възможности да разгледат проектите на актове за изпълнение и да изразят мнението си, в съответствие с член 3 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
5. Когато становището на комитета трябва да бъде получено чрез писмена процедура, посочената процедура се прекратява без резултат, когато в рамките на определения срок за предаване на становището председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета поиска това.

6. Наблюдател от ЕИБ участва в работата на комитета за ИПП III във връзка с въпроси, които засягат ЕИБ.
7. Комитетът за ИПП III подпомага Комисията и е компетентен и по отношение на законодателните актове и задълженията съгласно регламенти (ЕО) № 1085/2006 и (ЕС) № 231/2014, както и по отношение на прилагането на член 3 от Регламент (ЕО) № 389/2006.
8. Комитетът за ИПП III не е компетентен за приноса към „Еразъм+“, както е посочен в член 5, параграф 3.

Член 18

Информация, комуникация и видимост

1. Получателите на финансиране от Съюза по ИПП III посочват неговия произход и гарантират видимостта на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират и докладват за действията и резултатите от тях, като видимо открояват получената от Съюза подкрепа и ползите от нея за хората върху комуникационните материали, свързани с действията, подкрепяни съгласно настоящия регламент, и като предоставят по стратегически начин последователна, ефективна и пропорционална целева информация на най-различна публика, включително на медиите и обществеността.

Споразуменията, сключени с получатели на финансиране от Съюза по ИПП III, съдържат задължения в това отношение.

В споразуменията, сключвани с бенефициерите, изброени в приложение I, се включват принципите, които трябва да бъдат спазвани при дейностите за осигуряване на видимост и при комуникационните дейности и целите на тези дейности, както и ясно задължение за активно популяризиране на информацията относно програмите и действията по ИПП III.

За да се подобрят резултатите от комуникационните дейности, за програмите за трансгранично сътрудничество между бенефициерите, изброени в приложение I, се планират специфични съвместни комуникационни дейности.

Действията по ИПП III се извършват в съответствие с изискванията за комуникация и видимост, съдържащи се във финансираните от Съюза външни дейности и в други приложими насоки.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни действия, свързани с ИПП III и с действията и резултатите по него, по-специално на местно и регионално равнище, за да гарантира видимостта на финансовата помощ от Съюза. Финансовите ресурси, отпуснати по ИПП III, допринасят също така за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза и за отчитането по тях, доколкото тези приоритети са пряко свързани с целите, посочени в член 3.
3. ИПП III подпомага стратегическата комуникация и публичната дипломация, включително борбата с дезинформацията, с оглед на предоставянето на информация за ценностите на Съюза, както и за добавената стойност и резултатите, постигнати от действията на Съюза.

4. Комисията оповестява публично относимата информация за всички действия, финансирани съгласно настоящия регламент, в съответствие с член 38 от Финансовия регламент, включително, когато е целесъобразно, чрез цялостен единен уебсайт.
5. Когато поради проблеми, свързани със сигурността, или поради политическа чувствителност може да е за предпочитане или да е наложително да се ограничат дейностите за комуникация и видимост в определени държави или райони или през определени периоди, целевата аудитория и инструментите, продуктите и каналите за осигуряване на видимост, които ще се използват за популяризиране на дадено действие, се определят за всеки отделен случай след консултация със Съюза и с негово съгласие. Всички подобни изключения трябва да бъдат надлежно обосновани и обхватът им трябва да бъде уточнен и ограничен за всеки отделен случай. Когато се изисква бърза намеса в отговор на внезапна криза, не е необходимо незабавно да се изготви цялостен план за комуникация и видимост. В такива ситуации обаче подкрепата на Съюза се посочва по подходящ начин от самото начало.

Член 19

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на действията, осъществявани съгласно регламенти (ЕО) № 1085/2006 или (ЕС) № 231/2014, които продължават да се прилагат за въпросните действия до тяхното приключване. За тези действия се прилага глава III от дял II от Регламент (ЕС) 2021/947, с изключение на член 28, параграфи 1 и 3 от него, вместо което се прилагат член 8, параграф 4 и член 10, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹.
2. Финансовият пакет за ИПП III може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими да се гарантира преходът между мерките, приети по ИПП II и тези, приети по ИПП III, както и всички дейности, свързани с изготвянето на следващата програма за предприсъединителна помощ.
3. Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 4, параграф 2, с цел да се даде възможност за управление на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

¹ Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност (ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 95).

Член 20
Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Република Албания

Босна и Херцеговина

Исландия

Косово*

Черна гора

Република Северна Македония

Република Сърбия

Република Турция

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ТЕМАТИЧНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА ПОМОЩТА

По целесъобразност помощта може да е свързана със следните тематични приоритети:

- а) **Установяване и насърчаване още на ранен етап на правилното функциониране на институциите, необходими за гарантиране на правовата държава и по-нататъшно укрепване на демократичните институции.** Интервенциите в тази област са насочени към: създаване на независима, отчетна, безпристрастна, професионална, деполитизирана и ефикасна съдебна система, включително чрез прозрачно и основано на заслугите назначаване на работа, оценяване и повишение, и на ефективни дисциплинарни процедури в случай на нарушения, както и насърчаване на системи за съдебно сътрудничество; гарантиране на достъп до правосъдие; насърчаване на полицейското сътрудничество и обмена на информация; разработване на ефективни средства за предотвратяване на и борба с организираната престъпност, трафика на хора и на малки оръжия и леки въоръжения, контрабандата на мигранти, изпирането на пари от трафик на наркотици/финансирането на тероризма и корупцията; подкрепа за засиленото сътрудничество със Съюза относно борбата с тероризма и радикализацията; и утвърждаване и защита на правата на човека, включително недискриминацията и равенството между половете, правата на детето, правата на хората, принадлежащи към малцинства, включително националните малцинства и ромите, както и правата на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица, и основните свободи, включително свободата на изразяване, свободата на медиите, свободата на събранията и сдруженията и защитата на данните.

- б) **Укрепване на капацитета за посрещане на свързаните с миграцията предизвикателства на регионално и международно равнище.** Интервенциите в тази област са насочени към: обмен на нужната информация, допълнително засилване на капацитета за управление на границите и миграцията, осигуряване на достъп до международна закрила, засилване на граничния контрол и усилията за борба с незаконната миграция и справяне с принудителното разселване.
- в) **Укрепване на капацитета за стратегическа комуникация, включително комуникация с обществеността относно необходимите реформи за изпълнение на критериите за членство в Съюза.** Усилията в тази област имат за цел да подкрепят по-нататъшното развитие на независимите и плуралистични медии и медийната грамотност и служат, наред с другото, като средство за изграждане на капацитет в областта на киберсигурността и за увеличаване на устойчивостта на държавата и обществото по отношение на дезинформацията и другите форми на хибридни заплахи.
- г) **Укрепване на доброто управление и реформиране на публичната администрация в съответствие с принципите на публичната администрация.** Интервенциите са насочени към: укрепване на рамките за реформа на публичните администрации, включително в областта на обществените поръчки, подобряване на стратегическото планиране и изготвяне на политики и законодателство, които са приобщаващи и се основават на факти; повишаване на професионализма и деполитизиране на публичната служба чрез въвеждането на принципи за отчитане на личните заслуги; насърчаване на прозрачността и отчетността; подобряване на качеството и предоставянето на услуги, включително адекватни административни процедури и използването на електронно управление, насочено към гражданите; укрепване на управлението на публичните финанси; и подобряване на изготвянето на статистически данни с добро качество.

- д) **Укрепване на фискалното и икономическото управление.** Интервенциите са насочени към: подкрепа за изпълнението на програмите за икономически реформи и за редовното сътрудничество с международни финансови институции по основните елементи на икономическата политика и укрепване на икономическите институции; повишаване на капацитета за укрепване на макроикономическата стабилност и социалното сближаване; оказване на подкрепа за устойчивото развитие и напредък към превръщането във функционираща пазарна икономика, която има капацитет да се справя с конкурентния натиск и пазарните сили в рамките на Съюза; и напредък в изграждането на общия регионален пазар.
- е) **Укрепване на всички аспекти на добросъседските отношения, регионалната стабилност и взаимното сътрудничество.**
- ж) **Укрепване на капацитета на Съюза и неговите партньори за предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и справяне с предкризисни и следкризисни ситуации,** включително чрез: ранно предупреждение и анализ на риска от конфликти; насърчаване на междуличностните контакти, помирението, укрепването на мира и мерките за изграждане на доверие, инициативите за насърчаване на помирението, правосъдието в условията на преход, търсенето на истината, репарациите и гаранциите за недопускане на повторни инциденти (като RECOM); и подкрепа за изграждането на капацитет в подкрепа на действията в областта на сигурността и развитието в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) 2021/947.

- з) **Укрепване на капацитета, независимостта и плурализма на организациите на гражданското общество** и организациите на социалните партньори, включително професионалните сдружения в бенефициерите, изброени в приложение I, и насърчаване на всички равнища на работата в мрежа между организации в Съюза и организации от бенефициерите, изброени в приложение I, която да им позволява да водят реален диалог с участници от публичния и частния сектор.
- и) **Насърчаване на привеждането на правилата, стандартите, политиките и практиките в бенефициерите в съответствие с тези на Съюза**, включително правилата за държавните поръчки и държавната помощ.
- й) **Утвърждаване на равенството между половете и овластяване на жените и момичетата.** Интервенциите в тази област са насочени към създаването на по-благоприятна среда за реализирането на правата на жените и момичетата към постигането на истински и осезаеми подобрения в областта на равенството между половете в стратегически области на политиката като свобода от всички форми на насилие, свързани с пола; сексуално и репродуктивно здраве и права; икономически и социални права и оправомощаване на жените и момичетата; равно участие и лидерство; жените, мира и сигурността; както и свързаното с пола измерение на екологичния и цифровия преход, включително чрез подкрепа за бюджетирането, съобразено с равенството на половете.

- к) **Укрепване на достъпа до образование, обучение и учене през целия живот на всички равнища, както и повишаване на тяхното качество, и предоставяне на подкрепа за културния и творческия сектор и сектора на спорта.** Интервенциите в тази област са насочени към: насърчаване на равния достъп до качествено образование и грижи в ранна детска възраст, основно и средно образование; подобряване на придобиването на основни умения; повишаване на завършената образователна степен; борба с изтичането на мозъци; намаляване на преждевременното напускане на училище; увеличаване на обучението на учителите; укрепване на възможностите на децата и младежите, за да могат да достигнат пълния си потенциал; разработване на системи за професионално образование и обучение и насърчаване на системи за обучение в процеса на работа, за да се улесни преходът към пазара на труда, включително за лицата с увреждания; подобряване на качеството и приложимостта на висшето образование и научните изследвания; насърчаване на дейности, свързани с лицата, които вече са се дипломирали; и повишаване на достъпа до учене през целия живот и оказване на подкрепа за инвестициите в инфраструктура за образование и достъпно обучение, особено с оглед на намаляването на териториалните различия и насърчаването на приобщаващо образование без сегрегация, включително чрез използването на достъпни цифрови технологии.

л) **Стимулиране на качествена трудова заетост и достъп до пазара на труда.**

Интервенциите в тази област са насочени към: справяне с високата безработица и неактивност чрез подкрепа на трайната интеграция на пазара на труда, по-специално на младите хора (особено на тези, които не са заети с работа, учене или обучение), жените, дългосрочно безработните и всички по-слабо представени групи. Чрез предприемането на мерки ще се стимулира създаването на качествени работни места и ще се подпомогне ефективното прилагане на трудови правила и стандарти на цялата територия, в съответствие с основните принципи и права, определени в Европейския стълб на социалните права. Други ключови области на интервенция са подкрепата за равенството между половете и за младите хора и насърчаването на пригодността за заетост и на производителността, приспособяване на работниците и предприятията към промените, установяване на траен социален диалог и модернизиране и укрепване на институциите на пазара на труда, като публичните служби по заетостта и инспекциите по труда.

- м) **Насърчаване на социалната закрила и приобщаване и борба с бедността.**
- Интервенциите в тази област са насочени към модернизиране на системите за социална закрила, за да се осигури ефективна, ефикасна и подходяща защита на всички етапи от живота на човека, насърчаване на прехода от институционални грижи към грижи, предлагани в семейството и общността, насърчаване на социалното приобщаване, насърчаване на равни възможности и борба с неравенствата и бедността. Интервенциите в тази област са насочени също така към: интегриране на маргинализирани общности като ромите; борба с дискриминацията, основана на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация; и подобряване на достъпа до финансово достъпни, устойчиви и висококачествени услуги, като например образование и грижи в ранна детска възраст, жилищно настаняване, здравни грижи, основни социални услуги и дългосрочни грижи, включително чрез модернизиране на системите за социална закрила.
- н) **Насърчаване на интелигентен, устойчив, приобщаващ и безопасен транспорт, премахване на участъците с недостатъчен капацитет в ключови мрежови инфраструктури, както и засилване на енергийната сигурност и диверсификация** чрез инвестиране в проекти с висока европейска добавена стойност. Тези инвестиции следва да бъдат приоритизирани според значението им за трансевропейските транспортни връзки със Съюза, трансграничните връзки, създаването на работни места, приноса за устойчивата мобилност, намаляването на емисиите, въздействието върху околната среда и безопасната мобилност във взаимодействие с реформите, насърчавани от Договора за транспортната общност. Интервенциите в областта на енергетиката имат за цел повишаване на енергийната ефективност и устойчивото производство, както и диверсифицирането на държавите доставчици и маршрутите.

- о) **Подобряване на условията за функциониране на частния сектор и конкурентоспособността на предприятията, и преди всичко на МСП,** включително интелигентната специализация, като основни двигатели на растежа, създаването на работни места и сближаването. Предимство ще се дава на устойчиви проекти, които подобряват стопанската среда.
- п) **Подобряване на достъпа до цифрови технологии и услуги и засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите** чрез инвестиции в цифровата свързаност, доверието в цифровите технологии и тяхната сигурност, цифровите умения и предприемачеството, в изграждането на капацитет в научноизследователските и иновационните системи, в мобилността, в научноизследователската инфраструктура и в създаването на благоприятна среда, както и чрез насърчаване на изграждането на мрежи и сътрудничеството.
- р) **Допринасяне за сигурността и безопасността на хранителните и водните доставки** и за поддържането на диверсифицирани и жизнеспособни селскостопански системи в жизнени селски общности и в селските райони.

- с) **Опазване на околната среда и повишаване на качеството на околната среда,** предприемане на действия във връзка с влошаването на качеството на околната среда и за спиране на загубата на биологично разнообразие, насърчаване на опазването и устойчивото управление на земните и морските екосистеми и на възобновяемите природни ресурси, инвестиране в управлението на качеството на въздуха, водите и отпадъците и устойчиво управление на химикалите, насърчаване на ефикасното използване на ресурси, устойчивото потребление и производство и подкрепа на прехода към зелена и кръгова икономика, принос за намаляване на емисиите на парникови газове и за повишаване на устойчивостта по отношение на изменението на климата, както и насърчаване на управлението на действия във връзка с климата, информацията и енергийната ефективност. ИПП III насърчава политики за подкрепа на прехода към безопасна и устойчива икономика с ефективно използване на ресурсите и ниски нива на въглеродни емисии и за засилване на устойчивостта при бедствия, както и политики за превенция, подготвеност и реакция при бедствия.
- т) **Сътрудничество с бенефициерите, изброени в приложение I, за мирното използване на ядрена енергия в областите на здравеопазването, селското стопанство и безопасността на храните,** като се гарантира пълно спазване на най-високите международни стандарти; както и оказването на подкрепа на действията за преодоляване на последиците върху местното население, изложено на радиационни аварии, и насочени към подобряване на условията му на живот, както и насърчаване на управлението на знанията, образованието и обучението в ядрените области. Когато е приложимо, тези дейности се съгласуват с дейностите на Европейския инструмент за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и са в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/947.

- у) **Увеличаване на способността на аграрно-хранителния сектор и сектора на рибарството за справяне с конкурентния натиск и пазарните сили**, както и за постепенно хармонизиране с правилата и стандартите на Съюза, като едновременно с това се стремят да изпълнят икономическите, социалните и екологичните цели в областта на балансираното териториално развитие на селските и крайбрежните райони.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ТЕМАТИЧНИ ПРИОРИТЕТИ В ОБЛАСТТА НА ПОМОЩТА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ БЕНЕФИЦИЕРИТЕ, ИЗБРОЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ I

С оглед на насърчаването на добросъседските отношения, засилването на интеграцията със Съюза и стимулирането на социално-икономическото развитие, помощта за трансгранично сътрудничество могат, ако е целесъобразно, да бъдат свързани със следните тематични приоритети:

- a) насърчаване на заетостта, мобилността на работната сила и социалното и културното приобщаване през границите посредством, наред с другото: интеграция на трансграничните трудови пазари, включително трансгранична мобилност; съвместни инициативи за заетост на местно ниво; информационни и консултантски услуги и съвместно обучение; равенство между половете; равни възможности; интеграция на имигрантските общности и уязвимите групи; инвестиции в публичните служби по заетостта; и подкрепа на инвестиции в общественото здравеопазване и социалните услуги;

- б) опазване на околната среда и насърчаване на действията за приспособяване към изменението на климата, за смекчаване на изменението на климата и за превенция и управление на риска, наред с другото посредством: съвместни действия за опазване на околната среда; насърчаване на устойчивото използване на природните ресурси, координираното морско пространствено планиране, ефективността на ресурсите и кръговата икономика, възобновяемите енергийни източници и прехода към безопасна и устойчива нисковъглеродна зелена икономика; подобряване на качеството на въздуха и водата, включително чрез засилено привеждане в съответствие с европейските екологични стандарти, и подобряване на управлението на отпадъците и водите; насърчаване на инвестициите за справяне със специфични рискове; осигуряване на устойчивост при бедствия и предотвратяване, подготвеност и реакция при бедствия; както и насърчаване и засилване на международната координация на трансграничните реки;
- в) насърчаване на устойчив транспорт и подобряване на публичната инфраструктура чрез, наред с другото, намаляване на изолацията посредством по-добър достъп до транспорт, цифрови мрежи и услуги и инвестиране в трансгранични системи и съоръжения за водоснабдяване, управление на отпадъците и енергоснабдяване;
- г) насърчаване на цифровата икономика и общество посредством, наред с другото, установяване на цифрова свързаност, развиване на услугите на електронното управление, повишаване на доверието в цифровите технологии и тяхната сигурност, както и развиване на уменията в областта на цифровите технологии и цифровото предприемачество;
- д) насърчаване на туризма, особено на устойчивия туризъм, и опазване и популяризиране на културното и природното наследство;

- е) инвестиране в младежта, спорта, образованието и изграждането на умения чрез, наред с другото, разработване и прилагане на съвместни схеми за образование, професионално обучение и обучение и изграждане на инфраструктура, подпомагаща съвместни младежки дейности;
 - ж) насърчаване на местното и регионалното управление и повишаване на капацитета за планиране и административния капацитет на местните и регионалните органи;
 - з) стимулиране на трансгранични инициативи за насърчаване на помирението и правосъдието в условията на преход (като RECOM);
 - и) повишаване на конкурентоспособността, подобряване на бизнес средата и стимулиране на развитието на МСП, търговията и инвестициите посредством, наред с другото, насърчаване и подкрепа за предприемачеството, в частност за МСП, и разработването на местни трансгранични пазари и интернационализация, като се допринася и за общия регионален пазар;
 - й) засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие, иновациите и цифровите технологии, наред с другото чрез насърчаване на мобилността и обмен на човешки ресурси и съоръжения за научни изследвания и технологично развитие.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

СПИСЪК НА КЛЮЧОВИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ

Посоченият по-долу списък с ключови показатели за ефективност се използва за измерване на напредъка и, по целесъобразност, готовността на бенефициерите, изброени в приложение I, както и на приноса на Съюза за постигането на специфичните цели на ИПП III:

1. Комплексен показател¹ относно политическите критерии (източник: Европейска комисия).
2. Отношение към ЕС: процент на населението с положително като цяло отношение към ЕС (източник: Европейска комисия/Делегации на ЕС).
3. Комплексен показател относно привеждането в съответствие с *достиганията на правото* на Съюза (източник: Европейска комисия).
4. Комплексен показател относно икономическите критерии (източник: Европейска комисия).
5. Разходи за социална за социална закрила като процент от БВП (източник: Евростат) и равнище на заетост на лицата на възраст между 20 и 64 години и промени в коефициента на Джини за даден бенефициер във времето (източник: Евростат).

¹ Показателят включва 5 елемента:

- Функциониране на съдебната система
- Борба с корупцията
- Борба с организираната престъпност
- Свобода на изразяване (която е част от основните права)
- Реформа на публичната администрация.

6. Цифрови умения (източник: Евростат).
7. „Свобода за развиване на стопанска дейност“ (източник: Световна банка).
8. Енергоемкост, измерена по отношение на първичната енергия и БВП (източник: Евростат). Дял на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно енергопотребление в проценти (източник: Евростат).
9. Избегнати емисии на парникови газове (килотона еквивалент на въглеродния диоксид) с подкрепа от ИПП III (източник: Европейска комисия). Концентрация на ПЧ 10 (прахови частици) спрямо дневните пределно допустими стойности за ЕС ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$); (източник: Европейска агенция за околна среда).
10. Области от морски, сухоземни и сладководни екосистеми, които са а) защитени, б) устойчиво управлявани с подкрепа от ИПП III.
11. Добросъседски отношения, като брой установени, официализирани и осъществени трансгранични партньорства, процент от междурегионалната търговия към БВП (източник на данните: национална статистика, Съвет за регионално сътрудничество), брой на лицата, пресичащи границата/на ден, и брой на превозните средства за превоз на стоки, пресичащи границата/на ден¹ (източник: Транспортна обсерватория).

Показателите ще бъдат разбити по пол и възраст, когато това е приложимо и възможно, както и когато са налични такива данни.

¹ Данните за последния елемент ще бъдат налични едва след 2023 г.